

Azərbaycan qazandığı Zəfərin davamı olan bərpa və quruculuq işlərini də uğurla başa çatdıracaq

Tarixən bütün müharibələr ərazi üstündə baş verib. Belə müharibələr illərlə, bəzən onillərlə davam edib. Ermənistanın Azərbaycandan ərazi iddiası da elan edilmədən başlayan müharibəyə səbəb oldu. İşğal qeyri-rəsmi dəstəkləyən, əslində, demokratik dövlət imicini itirmiş bəzi dövlətlərin siyasi, iqtisadi və hərbi yardımından bəhrələnən Ermənistan Azərbaycanın 20 faiz ərazisini işğal etdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycanın münaqişənin sülh yolu ilə həll edilməsinə tərəfdar olduğunu bildirdi. Ermənistan isə bölgədə status-kvonu saxlamaq niyyəti ilə danışıqlardan yayınırdı. Belə bir vəziyyətdə sülh danışıqlarını sonacın aparmaq mümkün olmazdı.

2016-cı ilin aprelində Ermənistan silahlı birləşmələri irimiqyaslı təxribat törətmək məqsədilə müxtəlif təyinatlı atıcı silahlardan istifadə etməklə Azərbaycanın ərazilərinə hücum etdi. Azərbaycan Ordusunun hissələri hücumun qarşısını aldı, düşməni geri çəkilməyə məcbur oldu.

Aprel döyüşləri Azərbaycan Ordusunun öz torpaqlarını işğaldan azad etməyə qadir olduğunu təsdiqlədi. Düşməni buna əhəmiyyət vermədi, işğalçılıq niyyətini davam etdirdi. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini yerinə yetirməyən işğalçı dövlət ATƏT-in Minsk qrupuna daxil olan dövlətlərin tövsiyələrinə, xatırlatmalarına əməl etmədi. Bir daha təsdiqləndi ki, işğalçılıq niyyəti bəşəri duyğuları nəinki korşaldır, həm də şikəst edir. Ermənistanın xarici siyasəti bu vəziyyətə düşmüşdü.

İşğalçılıq Ermənistanı Azərbaycandan yeni ərazilər işğal etməyə meyilləndirdi. 2020-ci ilin sentyabr ayının 27-də bədnam qonşularımız yenidən təxribata əl atdılar. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bununla bağlı xalqa müraciət edərək dedi: "Bu gün səhər Ermənistan silahlı qüvvələri bir neçə istiqamətdən müxtəlif növ silahlardan, o cümlədən ağır artilleriyadan istifadə edərək bizim yaşayış məntəqələrimizi, eyni zamanda, hərbi mövqələrimizi atəşə tutmuşlar".

Dövlət başçımızın qətiyyətlə dediyi "Biz haqlıyıq, biz öz torpağımızda vuruşuruq, öz torpağımızda şəhidlər veririk. Bizim savaşıma müqəddəs savaşıdır!" fikri dünya ictimaiyyətinə, dünya dövlətlərinə Vətən müharibəsinin mahiyyətini açıqladı.

Vətən müharibəsində xalq ordunun arxasında qətiyyətlə dayandı. Xalqın böyük mənəvi dəstəyini hiss edən ordu daha qətiyyətlə döyüşdü. Ermənistanın, az qala, otuz ildə düzəltdiyi, möhkəmləndirdiyi, təkmilləşdirdiyi müdafiə sədlərini, mühəndis-istehkam qurğularını sistemini darmadağın etdi. Qısa müddətdə ilkin mövqə qələbələri qazanıldı. Bu

qələbələr ordunun şəxsi heyətinin qələbə ruhunu daha da yüksəltdi. Çarəsiz müdafiə döyüşləri aparın düşmən döyüşə-döyüşə geri çəkildi, bəzi mövqələrdə döyüşməyə cəsarət etmirdi.

Prezident İlham Əliyev bu günlərdə "CNN Türk" televiziya kanalına müsahibəsində müxbirin bu barədə verdiyi sualı cavablandırarkən dedi: "Onlar altı xətt istehkam qurmuşdular, müdafiə zolağı qurmuşdular və oranı keçmək böyük məharət, qəhrəmanlıq tələb edirdi. Bizim hərbiçilərimiz ölümə gedirdilər. Eyni zamanda, o bölgənin coğrafiyası, relyefi də onlar üçün əlverişli idi. Çünki onlar dağlarda yerləşmişdilər, bütün yüksəklikləri götürmüşdülər, biz isə aşağıdan getməli idik. İndi siz Şuşaya da gedəcəksiniz, görəcəksiniz ki, Şuşanın alınması bir möcüzə sayılır".

Bu fikirlər Azərbaycan əsgərinin həm döyüş hazırlığının, həm də mənəvi-psixoloji hazırlığının səviyyəsinin göstəricisidir. Bu, həm də səmimi sevginin təsdiqidir. Vətən müharibəsində Azərbaycanda yaşanılanlar—istər müharibə həyəcanı, istər qazanılan qələbələrin sevinci, istər Ermənistanın döyüş bölgələrindən uzaq şəhərlərə raket zərbələri vurmasının ağrı-acısı Türkiyədə də eyni səviyyədə yaşanılmışdı. Cənab İlham Əliyev bu məqama da toxunaraq dedi: "İkinci Qarabağ savaşı dönməndə də Ermənistan döyüş meydanında ilk gündən məğlubiyyətə uğramağa başlamışdı. 44 gün ərzində hər gün biz irəli gedirdik, bir gün belə geri addım atmadıq. Hətta manevr etmək məqsədilə də geri addım atmadıq. Ermənistan isə artıq öz qaçılmaz məğlubiyyətini dərk edərək bizi durdurmaq və mülki əhaliyə böyük zərər vermək üçün şəhər və kəndlərimizi ballistik raketlərlə, artilleriya qurğularıyla daim atəşə tuturdu".

Rayonlarımız işğaldan azad edildi. Oktyabrın 8-də Şuşa işğaldan azad edildi.

Vətən müharibəsi Azərbaycan Ordusunun zəfəri ilə başa çatdı. Bu, Azərbaycanın dövlət olaraq, Silahlı Qüvvələrinin isə ordu olaraq qüdrətini təsdiqlədi. Vətən müharibəsindən əvvəl Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev deyirdi: "Azərbaycan güclü dövlətdir və onun güclü ordusu vardır". İşğalçı Ermənistan bu fikrin nəyə söykəndiyinə ciddi diqqət yetirməli idi.

Ölkə başçımızın bu fikrinin davamı müsahibədə belə ifadə olundu: "Azərbaycan Qurtuluş savaşına başlayaraq, öz tarixi torpaqlarını işğalçılardan azad etdi, tarixi ədaləti bərpa etdi, işğalçıları bizim torpaqlardan qovdu və öz ərazi bütövlüyünü, torpaq bütövlüyünü bərpa etdi" fikridir.

Üçtərəfli Bəyanatda qeyd edilən bəzi müddəalara əməl etməyən Ermənistan müharibədən sonra da özünü səmimi aparmır. Həmin bəyanatı imzalayan dövlət olaraq Rusiya bu məqama ciddi diqqət yetirməlidir. Belə olmazsa, dünyada nüfuzunu itirəcəkdi. Bəyanatda Zəngəzur dəhlizi haqqında da razılışma var. Bu razılışma Ermənistanda müəyyən etirazlarla qarşılandı. Dövlət başçısının imzaladığı məsələyə qruplar, altqruplar, qruplaşmalar etiraz edərsə, dövlət buna ciddi münasibət bildirməli deyildimi? Bildirilmədiyinə görə də bu, müəyyən problemlərin yaranmasına səbəb oldu. Dövlətçilik dövlətin bütün pillədən olan qərarlarına ikili münasibəti inkar edir. Ermənistan bu diplomatik lemmaya niyə məhəl etmir? Nəyə və kimə ümid bağlayır? Belə mövqə dövlətin səmimi xarici siyasətə malik olmadığını təsdiqləyir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev müxbirin sualını belə cavablandırdı: "Dörd il bundan əvvəl Bakıda Bakı—Tbilisi—Qars dəmir yolunun rəsmi açılış mərasimi olmuşdur. Biz bu dəmir yolu sayəsində Türkiyə ilə birləşdik. Zəngəzur dəhlizi isə ikinci bir birləşmə istiqaməti olacaq. Beləliklə, bizim üçün yeni fərsətlər ortaya çıxacaq. Eyni zamanda, Azərbaycan öz ayrılmaq hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə də dəmir yolu ilə birləşəcək. Eyni zamanda, biz tələb edirik ki, avtomobil yolu da çəkilsin — Ermənistanın nəzarəti altında olan Qərbi Zəngəzur ərazisində, Mehri bölgəsində. Çünki bu da mütləq lazımdır.

Əfsuslar olsun ki, Ermənistan buna etiraz edir. Son günlərə qədər Zəngəzur dəhlizinin açılmasına etiraz etmişdi. Sadəcə olaraq, bir neçə gün bundan əvvəl orada bir müsbət fikir ortaya çıxdı ki, onlar da etiraz etmirlər. Ancaq Zəngəzur dəhlizinin tam fəaliyyəti üçün həm dəmir yolu, həm avtomobil yolu olmalıdır. Biz Bakıda avtomobilə əyləşib oradan rahatlıqla Türkiyəyə və Naxçıvana keçə bilərik".

Bu gün işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə Ermənistan silahlı birləşmələrinin razılışmaları pozması üçtərəfli razılışmanın bütün şərtlərinə əməl edilmədiyini göstərir. Rusiyanın sülhməramlıları vəzifə borcunu məsuliyyətlə yerinə yetirmir. Müsahibədə ölkə başçımız bu məqama da münasibətini bildirdi: "Ümid edirik ki, Rusiya bundan sonra da bu bölgənin təhlükəsizliyi üçün öz səylərini əsirgəməsin və uzunmüddətli sülhü təmin etmək üçün addımlar atsın. Eyni zamanda, bizim gözləntimiz odur ki, Rusiya Ermənistanı silahlandırmasın. Biz bu məsələni Rusiya tərəfinə çatdırmışıq. Bu, bizi narahat edir. Müharibə başa çatıb. Yəni, erməni xalqı da bu vəziyyətlə barışıb. Erməni rəhbərliyi də məğlubiyyətlə barışıb..."

Azərbaycan bölgədə sülhün bərqərar olmasına tərəfdardır. Təbii ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü qorunmaqla. Bu istək diplomatik sənədlərdə də təsbit edilmişdir. Əgər qarşı tərəf bunu istəyirsə, belə olacaqdır. Ermənistan məğlub dövlət olaraq bir daha anlamalıdır ki, belə olmazsa, daha ağır itkilərə məruz qalacaqdır. Dövlətçiliyini itirmək səviyyəsində məğlubiyyətlə də üzləşə bilər.

Prezident İlham Əliyev müsahibədə bu məqamı da diplomatik tezislərlə xatırlatdı: "Bir neçə gün bundan əvvəl Rusiya müdafiə naziri Ermənistan müdafiə naziri ilə görüş zamanı söyləmişdir ki, Ermənistana Rusiya silahlarının göndərilməsi prosesi başlamışdır. Bu, çox narahatedici bir məsələdir. Həm də Ermənistanın yeni müdafiə naziri çox məsuliyyətsiz açıqlamalar verdi ki, əgər Azərbaycan tərəfi Ermənistan sərhədini bir santimetr pozsa, o zaman onlar atəş açacaqlar. Yəni, görünür, İkinci Qarabağ savaşı hələ ki, hər kəs üçün dərs olmadı. Əgər belədirsə, biz dərsini yenidən verməyə hazırıq. Ona görə biz ümid edirik ki, Rusiya Ermənistanı silahlandırmayacaq. Çünki buna ehtiyac yoxdur."

"Əgər erməni faşizmi yenə baş qaldırmağa cəhd edərsə, biz onun başını bir daha əzəcəyik" deyən dövlət başçımız "CNN Türk" kanalına müsahibəsində Vətən müharibəsində Ermənistan ordusunun tamamilə darmadağın edilməsindən, minalanmış ərazilərin xəritələrinin verilməməsindən, verilənlərin tam olmamasından, yanlışlığından, Türkiyə—Azərbaycan münasibətlərindən, Şuşa Bəyannaməsindən, Türkiyədə baş verən yanğınlardan və Azərbaycanın qardaş köməyindən söz açdı. Bu müsahibə Azərbaycanın Vətən müharibəsindən sonrakı daxili və xarici siyasətinin konturlarını ifadə etmək baxımından dəyərlidir.

Azərbaycan Vətən müharibəsində qazanılmış zəfərin davamı olan quruculuq işlərini də uğurla başa çatdıracaq.

Səbinə XASAYEVA,
Milli Məclisin deputatı